

Briselē, 2026. gada 13. augustā
(OR. en)

12395/26
ADD 1

PROCIV 165
COHAFA 69
COJUR 45

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 27. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 401 annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Ieteikums Padomes lēmums, ar ko Eiropas Komisijai atļauj Eiropas Savienības vārdā piedalīties sarunās, kuras notiks Apvienoto Nāciju Organizācijā un attieksies uz starptautisku nolīgumu par personu aizsardzību katastrofu gadījumā

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 401 final.

Pielikumā: COM(2026) 401 final

EIROPAS
KOMISIJA

Briseļē, 28.7.2026.
COM(2026) 401 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

Ieteikums

Padomes lēmums,

ar ko Eiropas Komisijai atļauj Eiropas Savienības vārdā piedalīties sarunās, kuras notiks Apvienoto Nāciju Organizācijā un attieksies uz starptautisku nolīgumu par personu aizsardzību katastrofu gadījumā

PAPILDINĀJUMS

NORĀDES SARUNĀM, KAS ATTIECAS UZ STARPTAUTISKU NOLĪGUMU PAR PERSONU AIZSARDZĪBU KATASTROFU GADĪJUMĀ

Attiecībā uz sarunu procesu ES būtu jācenšas panākt, lai sarunu process būtu atklāts, iekļaujošs un pārredzams un balstītos uz godprātīgu sadarbību.

Attiecībā uz sarunu vispārējiem mērķiem ES būtu jācenšas panākt turpmāk norādīto.

1) Veicinot cilvēktiesības, starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos ietvertos noteikumus un principus, konvencijā ir noteikti principi iedarbīgai starptautiskajai sadarbībai katastrofu pārvarēšanā, jo īpaši gadījumos, kad valsts spējas acīmredzami nav pietiekamas, lai tiktu galā ar katastrofu.

2) Konvencija atbilst Sendai ietvarprogrammas katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam¹ principiem, un pilnībā tiek ņemti vērā Sendai ietvarprogrammas vidusposma pārskata² galvenie konstatējumi.

3) Konvencijas noteikumi ir saderīgi ar ES tiesisko regulējumu humānās palīdzības jomā, proti, ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1257/962, kas pieņemta, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 214. pantu, un ar tiesisko regulējumu, kas reglamentē ES atbalstu dalībvalstu rīcībai civilās aizsardzības jomā saskaņā ar LESD 196. pantu, kā arī ar sekundārajiem tiesību aktiem, kas pieņemti uz tā pamata, Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu. Noteikumi ir saderīgi arī ar principiem, kas noteikti Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2026. gada 27. maija kopīgajā paziņojumā³.

4) Konvencijas noteikumi ir saderīgi ar ES un tās dalībvalstu starptautiskajām saistībām.

5) Konvencijas noteikumi nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp to, ka, no vienas puses, tiek aizsargātas cietušās personas, ievērojot viņu tiesības un apmierinot viņu pamatvajadzības, un, no otras puses, tiek pilnīgi ievērots valstu teritoriālās suverenitātes princips, kas nozīmē, ka par katastrofas seku likvidēšanu pirmām kārtām atbild katastrofas skartās valstis.

6) Konvencija atbalsta humanitāros neitralitātes, objektivitātes, cilvēcības un neatkarības principus, kas ir jāveicina un pilnībā jāievēro arī katastrofu seku likvidēšanas kontekstā, kā noteikts Eiropas konsensā par humāno palīdzību⁴.

7) Konvencijas tekstā ir norādīts, ka bruņotu konfliktu gadījumos noteikumi par vieniem un tiem pašiem jautājumiem, ciktāl iespējams, būtu jāinterpretē tā, lai rastos vienots saderīgu pienākumu kopums. Ja pastāv nesavienojamas pretrunas, starptautiskajām humanitārajām tiesībām ir prioritāte kā *lex specialis* un ne konvencijas teksts, ne tā interpretācija nedrīkst ietekmēt starptautiskās humanitārās tiesības. Tajā pašā laikā konvencijas piemērošana nav *a priori* izslēgta, jo īpaši ņemot vērā sarežģītas ārkārtas situācijas, kas rodas gadījumos, kad katastrofa piemeklē teritoriju, kurā notiek bruņots konflikts.

¹ Rezolūcija 69/283, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja pieņēmusi 2015. gada 3. jūnijā.

² Sendai ietvarprogrammas vidusposma pārskata galvenie konstatējumi.

³ [Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei](#) “Aizstāvēt vērtības, virzīt reformas, panākt ietekmi: ES humanitārā rīcība mainīgā pasaules kārtībā”, JOIN(2026) 25 final, 2025. gada 27. maijs.

⁴ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju, Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas kopīgais paziņojums (2008/C 25/01).

Attiecībā uz sarunu būtību ES būtu jācenšas panākt turpmāk norādīto.

8) Konvencijas darbības joma aptver visus katastrofu pārvarēšanas posmus, kas ietver novēršanu, sagatavotību un reaģēšanu, un veicina starptautisko sadarbību katastrofu pārvarēšanā, jo īpaši tādu katastrofu pārvarēšanā, kurām ir liela pārrobežu ietekme vai kuru pārvarēšanai valsts reaģēšanas spējas nav pietiekamas.

9) Konvencijas noteikumos ir pilnībā atzīts, cik svarīgi ir apmierināt skarto cilvēku pamatvajadzības un tai pašā laikā ievērot viņu pamattiesības, panākot līdzsvaru starp šīm divām savstarpēji papildinošajām pieejām.

10) Konvencijā ir sniegtas tādas katastrofu definīcijas, kas ļauj novērst notikuma negatīvās sekas uz skartajām personām neatkarīgi no katastrofas izcelsmes. Definīcijā nav neskaidru vai pārmērīgi augstu sliekšņu konvencijas noteikumu piemērošanai, un tajā kā vienas no iespējamajām katastrofas negatīvajām sekām ir ietverts kaitējums kultūras vērtībām.

11) Konvencijas noteikumi pilnībā atbilst Oslo Pamatnostādnēm par ārvalstu militāro un civilās aizsardzības līdzekļu izmantošanu katastrofu seku likvidēšanā⁵, atzīstot, ka šos līdzekļus drīkst izmantot tikai tad, ja nav salīdzināmas civilas alternatīvas un tikai militāro līdzekļu izmantošana var apmierināt būtisku humanitāro vajadzību.

12) Palīdzības sniedzēju definīcija ietver atsauci uz reģionālām integrācijas organizācijām, tādējādi atzīstot tādu organizāciju kā ES nozīmi atbalsta sniegšanā katastrofu pārvarēšanai.

13) Ārējās palīdzības definīcija ir plaša un aptver speciālās zināšanas.

14) Konvencijā ir skaidri minēts, ka, reaģējot uz katastrofām, ir jāievēro četri humanitārie principi: neitralitāte, objektivitāte, cilvēcība un neatkarība. Instrumenta vispārējais mērķis ir aizsargāt skartos cilvēkus, kuru tiesības ir jāievēro un kuru pamatvajadzības ir jāapmierina, ņemot vērā īpašo situāciju, kādā atrodas katastrofas nesamērīgi skartie cilvēki, to vidū tie, kas saskaras ar multiplās un intersekcionālās diskriminācijas veidiem, un īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem, vecāku cilvēku un personu ar invaliditāti tiesībām un vajadzībām.

15) Konvencijā valstīm ir noteikts pienākums sadarboties savā starpā un ar attiecīgām starptautiskām valstiskām un nevalstiskām organizācijām visos katastrofu pārvarēšanas posmos, arī katastrofu riska mazināšanā, lai pienācīgi reaģētu uz to, ka pieaug katastrofu skaits un tās kļūst aizvien sarežģītākas un intensīvākas. Skartajām valstīm ir pienākums lūgt ārēju palīdzību, ja katastrofa acīmredzami pārsniedz to spējas. Konvencijā ir iekļauts arī plašs un neizsmeļošs sadarbības veidu saraksts.

16) Konvencijā valstīm ir noteikts pienākums ar piemērotiem līdzekļiem samazināt katastrofu riskus.

17) Konvencijas noteikumos ir skaidri minēts, ka skartajai valstij ir pienākums aizsargāt skartās personas un sniegt palīdzību, tai skaitā pienākums nodrošināt, ka palīdzība tiek sniegta laikus un iedarbīgi, un nodrošināt ārējās palīdzības nonākšanu pie grūtībās nonākušajiem cilvēkiem. Lai gan skartajai valstij ir tiesības izvirzīt nosacījumus ārējās palīdzības sniegšanai, ņemot vērā skarto cilvēku tiesības un vajadzības, noteikumos ir skaidri noteikts, ka skartā valsts nedrīkst patvaļīgi nedot piekrišanu ārējās palīdzības piedāvājumiem. Noteikumos arī norādīts, ka skartajai valstij ir jāatvieglo palīdzības sniegšana un jāaizsargā katastrofas seku likvidēšanas personāls, aprīkojums un preces.

⁵ Humānās palīdzības koordinācijas biroja Oslo pamatnostādnes, kas izdotas 2007. gada novembrī.

18) Konvencijā ir ietverti iedarbīgas starptautiskās sadarbības minimālie procesuālie noteikumi, kas nodrošina gludu ārējās palīdzības pakāpenisku izbeigšanu.

Attiecībā uz konvencijas darbību ES būtu jācenšas panākt turpmāk norādīto.

19) Konvencija saglabā pastāvošos globālos un reģionālos instrumentus un jau notiekošo starptautisko sadarbību katastrofu seku likvidēšanā. Galvenais, ES dalībvalstis to savstarpējās attiecībās var turpināt piemērot ES noteikumus.

20) Konvencija paredz vieglu un piemērotu tās īstenošanas nodrošināšanas mehānismu un ietver nobeiguma noteikumus, to skaitā noteikumus par parakstīšanu, ratifikāciju, pieņemšanu, apstiprināšanu un pievienošanu, stāšanos spēkā, grozīšanu, apturēšanu, denonsēšanu, depozitāru un valodām.

21) Konvencija nodrošina visu attiecīgo ieinteresēto personu, to vidū nevalstisko organizāciju un citu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, efektīvu līdzdalību un sadarbību, lai atbalstītu tās īstenošanu.

22) Konvencija ļauj ES kļūt par tās pusi un piedalīties strīdu izšķiršanas mehānismā.

Sarunu procedūra kopumā ir tāda, kā norādīts turpmāk.

23) Komisijai būtu jācenšas nodrošināt konvencijas saskaņību ar attiecīgajiem ES tiesību aktiem un politiku, kā arī ar ES saistībām, kas paredzētas citos attiecīgos daudzpusējos nolīgumos.

24) Komisijai būtu jārisina sarunas ES vārdā par jautājumiem, kuri saskaņā ar Līgumiem ir tās kompetencē.

25) Sarunām, arī katrai sarunu kārtai, ir laikus jāsagatavojas. Šajā nolūkā Komisija informē Padomi par gaidāmo grafiku un par sarunās apspriežamajiem jautājumiem un dalās ar attiecīgo informāciju, cik drīz vien iespējams.

26) Saskaņā ar lojālas sadarbības principu Komisijai un dalībvalstīm sarunu procesā būtu cieši jāsadarbojas, arī uzturot regulāru saziņu ar dalībvalstu ekspertiem un pārstāvjiem Ņujorkā.

27) Ciktāl iespējams, pirms sarunu sesijām notiek Starptautisko publisko tiesību jautājumu darba grupas sanāksme, kurā pēc vajadzības nosaka svarīgākos jautājumus, formulē viedokļus un sniedz norādes, arī formulē deklarācijas un atrunas.

28) Komisija pēc katras sarunu sesijas ziņo, arī rakstiski, Starptautisko publisko tiesību jautājumu darba grupai par sarunu rezultātiem.

29) Par visiem svarīgajiem jautājumiem, kas rodas sarunu gaitā, Komisija informē Padomi un apspriežas ar Starptautisko publisko tiesību jautājumu darba grupu.